

Никола Вапцаров

Горки

Аз бях в завод
с опушено, ниско небе,
където живота притиска
с чугунени лапи
и черния труд
бразди по челата.

И колко бе трудно
да можеш събуди
живота във този народ.
Да срутиш огромния
пласт от лъжи,
който тежи
над този живот.

Аз бях във завод
с опушено, ниско небе,
където живота притиска,
а дните – ръждясали гайки –
затягат душите.

Но помня, когато четяхме
„На дне“
или
„Майка“,
пробиваше слънцето
мрачния свод
на този завод,
блестяха очите.
И хората скрити
във своите бордеи,
човъркаха своята мисъл ръждива
и бяха щастливи,
и бяха щастливи...

Но днеска
при мене пристигна огняра
и каза:
„Вапцаров,
вентила за прясната пара
затворен.“

Аз троснато гледах,
но той си отиде нагоре,
жестоко обиден.

След него нахълта ковача
и пита сърдито:
„Верно ли, братче,
верно ли – вика –
онзи, старика,
починал?“

Изстинах и казах с омраза,
с съвсем безпредметна омраза
му казах:
„Аз, куче, те учих
да бъдеш конкретен,
а ти шикалкавиш!
Кой е починал?
Разправяй!“

Разбрах и излязох на двора.
В машинната зала
ми стана задушно,
машинната зала
бе тясна
за моята горест,
машинната зала
бе пуста
за моите чувства.

И чух как ковача
разправяше някому глухо:
– Той, братче,
така ни познава,
и мене, и тебе,
и всички.
Тури те в някоя книга
и казва: „Не шавай!“
И после четеш
и примигаш,
и сам се познаваш.

Да кажем така ти се случи,
че имаш дете.
Детето чете.
Така че... борави със книгата,
значи.

А нямаш пари.
Така ти се случи,
че нямаш пари.
Той казва:
„Детето трябва да учи
това, към което
му тегли сърцето.“

Да кажеме, ти се завръщаш,
намръщен се връщаш
във къщи.
В душата – горчилка.
Сърцето ти болка притиска.
Набиваш жена си,
а онзи те гледа изниско
под своите вежди,
гледа във тебе
и пита:
„Комай не достигат парите
за хлеба?“ –

Другия слушаше
тъй простодушно
захласнат
и толкова ясно му ставаше
всичко сега,
че сякаш живота
пред него вратите
разтвори,
че сякаш в гърдите
се топеше буца
от снег.

И той промърмори,
едва промърмори:
„Това се казва човек!“

КРАЙ

© Никола Вапцаров

Източник: Словото

Набиране: Мартин Митов

Издание: Никола Вапцаров. Съчинения, „Български писател“, С. 1979, под редакцията на Бойка Вапцарова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11406>]